

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Štěpána Výborného v právní věci žalobkyně: **L. V.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2026, č. j. 18 A 124/2025-26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalovaného **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně podala k Městskému soudu v Praze žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného v řízení o žádosti dle zákona č. 106/1999, o svobodném přístupu k informacím. V průběhu soudního řízení Ministerstvo dopravy jako nadřízený orgán přikázalo žalovanému, aby o žádosti rozhodl. Žalovaný následně rozhodl o částečném odložení (pro nedostatek příslušnosti) a částečném odmítnutí žádosti o informace (pro neexistenci informací).

[2] Žalobkyně vzala podanou žalobu zpět [§ 37 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Městský soud v záhlaví označeným usnesením řízení o žalobě zastavil podle § 47 písm. a) s. ř. s. (výrok I), výrokem II přiznal žalobkyni dle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. náhradu nákladů řízení s odůvodněním, že ke zpětvzetí žaloby došlo pro pozdější chování žalovaného, a vrátil žalobkyni poměrnou část zaplaceného soudního poplatku (výrok III). Výrokem IV usnesení pak městský soud vyzval žalobkyni ke sdělení čísla bankovního účtu, na který má být soudní poplatek vrácen.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyně

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) se proti usnesení městského soudu bránil kasační stížností, v níž napadá zejména výroky I, II a III usnesení, proti nimž podrobněji argumentuje. Požaduje však zrušení celého usnesení městského soudu. Má za to, že řízení před městským soudem bylo ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zmatečné, neboť chyběla podmínka řízení spočívající v nedostatku jeho pasivní legitimace. Stěžovatel

spatřuje nedostatek pasivní legitimace v tom, že žalovaným měl být jemu nadřízený správní orgán, u něhož došlo k nečinnosti. Stěžovatel se do prodlení nedostal. Žaloba proto měla být zamítnuta a stěžovateli nemělo být uloženo nahradit žalobkyni náklady řízení a z téhož důvodu žalobkyni i vracet část zaplaceného soudního poplatku.

[4] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornila, že kasační stížnost není přípustná, a proto by měla být soudem odmítnuta. V průběhu řízení dále doplnila, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu má být v případě nečinnosti žalován povinný subjekt (tj. stěžovatel), nikoli jemu nadřízený orgán, který případně ve lhůtě nevyřídil stížnost jako prostředek k odstranění nečinnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve připomíná, že ačkoli stěžovatel kasační stížnost formálně opírá o důvod dle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., je-li kasační stížností napadeno usnesení krajského soudu o zastavení řízení, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Důvod podle tohoto ustanovení spočívá v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, přičemž pod něj spadá také případná zmatečnost řízení před soudem spočívající v chybějících podmínkách řízení (obdobně k tomu srovnej již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS).

[6] Podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže *byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou*.

[7] Podle § 102 s. ř. s. *kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak.*

[8] Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je nepřipustná *kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu.*

[9] Z povahy kasační stížnosti jako mimořádného opravného prostředku vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu vyhověno, případně kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná újma na jeho právech (§ 102 s. ř. s.). Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, lze z pohledu žalovaného jako stěžovatele rozlišit v zásadě pouze dvě právně rozdílné situace, a sice že žalobě bylo, anebo nebylo vyhověno. Bylo-li by žalobě proti nečinnosti vyhověno, vyvolalo by to konkrétní právní účinky ve sféře žalovaného správního orgánu, neboť by mu bylo nařízeno vydat rozhodnutí ve věci. V takovém případě by kasační stížnost byla tzv. subjektivně přípustná. Oproti tomu, nevyhověl-li krajský (zde městský) soud žalobě, a to ať už z důvodů procesních, nebo z důvodů meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu ke změně nedochází a žalovanému žádná újma nevzniká. Újma nemůže spočívat v rozhodnutí o nákladech řízení, neboť rozhodnutí o nákladech řízení je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (viz výše citovaný § 104 odst. 2 s. ř. s.). Nelze-li připustit přezkum rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení bez přípustné kasační námitky proti výroku ve věci

pokračování

samé (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007-64, č. 2116/2010 Sb. NSS), není možné ani uznat újmu plynoucí z výroku o nákladech řízení jako relevantní újmu pro posouzení přípustnosti samotné kasační stížnosti.

[10] Obdobnou situaci spočívající v zastavení řízení o nečinnostní žalobě z důvodu jejího zpětvzetí žalobcem a uložení povinnosti žalovanému správnímu orgánu nahradit žalobci náklady řízení s ohledem na to, že došlo k zastavení řízení pro pozdější chování žalovaného, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018-52, č. 4024/2020 Sb. NSS. K neexistenci myslitelné újmy žalovaného, a tedy jeho nemožnosti podat kasační stížnost, rozšířený senát v bodě 51 odůvodnění usnesení uvedl: *„Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejvýhodnější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení.“* Podrobný výklad tzv. subjektivní nepřípustnosti kasačních stížností rozšířený senát v bodě 60 odůvodnění usnesení shrnul v následující obecný závěr: *„Žalovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s.; taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.“* Také v navazujícím usnesení ze dne 29. 3. 2023, č. j. 6 As 105/2021-72, č. 4484/2023 Sb. NSS, rozšířený senát potvrdil závěr, že *„kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. chrání právo domáhat se přezkumu napadeného správního aktu, tvrzené nečinnosti nebo jiného jednání či opomenutí orgánu veřejné správy soudem, a tedy svědčí pouze osobě, která se takového přezkumu domáhá (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)“* (viz bod 30).

[11] Citované závěry rozšířeného senátu plně dopadají také na nyní projednávaný případ. Nejvyšší správní soud proto odmítl stěžovatelem podanou kasační stížnost v části směřující proti výroku I usnesení městského soudu o zastavení řízení jako kasační stížnost podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.]. Tentýž důvod se týká také výroku III napadeného usnesení městského soudu, kterým byla žalobkyni vrácena část zaplaceného soudního poplatku a který taktéž z povahy věci nemůže stěžovateli přímo působit újmu na jeho právech. O tom byl ostatně stěžovatel v závěru napadeného usnesení poučen.

[12] V části směřující proti výroku II usnesení městského soudu, kterým byla stěžovateli uložena povinnost k náhradě nákladů řízení, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřípustnost [§ 46 odst. 1 písm. d) za použití § 120 s. ř. s. a ve spojení s § 104 odst. 2 s. ř. s.]. S ohledem na nemožnost projednat kasační stížnost stěžovatele v části, v níž směřuje proti výrokům napadeného usnesení městského soudu o zastavení řízení a vrácení části soudního poplatku žalobkyni, není kasační stížnost proti nákladům řízení přípustná.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost podotýká, že ačkoli se v tomto případě nemohl zabývat věcí samou, a tedy ani podrobně řešit stěžovatelem vznesenou námitku chybějící podmínky řízení, lze nad rámec nezbytného poznamenat, že stěžovatel nerozlišuje mezi procesní a věcnou legitimací. Podmínkou řízení je toliko *procesní* pasivní legitimace, která je v případě nečinnostní žaloby splněna již tím, že žalobce označí konkrétního žalovaného v žalobě (tzn. Kdo je žalovaným, je dáno tvrzením žalobce). Zda je přitom označený žalovaný skutečně povinen rozhodnutí vydat, tedy zda je *věcně* pasivně

legitimován, je otázkou důvodnosti podané žaloby (tedy jejího věcného posouzení), nikoli otázkou podmínek řízení před soudem.

IV. Náklady řízení

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2026

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu